

“TİTAN D”

MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ

VÖEN 1700262831

31.12.2020-ci il tarixdə bitən il üzrə

Auditor və Maliyyə Hesabatları

**09 iyun 2021-ci il tarixli CA/01-11/20-M 6983 nömrəli müqaviləyə əsasən aparılmış
auditin nəticəsinə dair auditorun yekun sənədlərinin**

TƏHVİL - QƏBUL AKTI

Biz, aşağıda imza edənlər təsdiq edirik ki, İcracı – “Cəfəroğlu Audit” MMC-nin (VÖEN 1903370371) direktoru Rzayev Tahir Cəfər oğlu və sifarişçi “Titan D” MMC-nin (VÖEN 1700262831) direktoru Çaparlı Cəmil Kərim oğlu arasında bağlanmış 09 iyun 2021-ci il tarixli CA/01-11/20-M 6983 nömrəli müqavilənin şərtlərinə uyğun olaraq aparılmış xidmət tam yerinə yetirilmişdir.

Auditin nəticəsinə görə sifarişçiye aşağıdakı qaydada sənədlər təhvil verilmişdir:

1. Məktub-öhdəlik
2. Auditin aparılmasına dair müqavilə
3. Rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat
4. Müstəqil Auditor hesabatı
5. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
6. Mənfəət və zərərlər haqqında hesabat
7. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
8. Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
9. Maliyyə hesabatlarına şəhrlər və qeydlər

Təhvil verdi:

İcracı “Cəfəroğlu Audit” MMC
(VÖEN 1903370371)
Direktor Rzayev Tahir Cəfər oğlu

Təhvil aldı:

Sifarişçi “Titan D” MMC
(VÖEN 1700262831)

Direktor Çaparlı Cəmil Kərim oğlu

“Titan D” MMC-nin (VÖEN 1700262831) 31.12.2020-ci il tarixinə bitən il üzrə Maliyyə Hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi üzrə RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ dair HESABAT

Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında hesabat, “Titan D” MMC-nin (bundan sonra “Cəmiyyət” adlanacaq) maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartların (MHBS) tələblərinə uyğun hazırlanması ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətini müstəqil (kənar) auditorun məsuliyyətindən fərqləndirmək məqsədilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik bildirir ki, başa çatan il üzrə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, əməliyyatlarını və həmin tarixə bitən il üzrə balans, mənfəət və zərər, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişikliklər barədə hesabatları düzgün əks etdirən və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) tələblərinə uyğun ilkin maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdimati üzrə məsuliyyət Cəmiyyətin rəhbərliyinin və onun işçi heyətinin üzərinə düşür.

Rəhbərlik həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təqdim edilməsində istifadə ediləcək maliyyə hesabatı çərçivəsinin müəyyən edilməsi üzrə məsuliyyət daşıyır. Eyni zamanda, rəhbərlik maliyyə hesabatlarının tətbiqə yararlı maliyyə hesabatı çərçivəsinə uyğun hazırlanması və təqdim edilməsi üzrə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqinə;
- Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
- İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MMUS-nın xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
- Cəmiyyətin fasılısızlıq prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

- Cəmiyyətin daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanması;
- Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MMUS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərinin aparılması;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə; və
- Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Cəmiyyətin 31.12.2020-ci il tarixinə bitən il üzrə Maliyyə Hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi üzrə məsuliyyət hesabatı 01 mart 2021-ci il tarixdə rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Cəmiyyət tərəfindən:

“Titan D” MMC-nin direktoru

Çaparlı Cəmil Kərim oğlu

**“Titan D” MMC-nin direktoru
cənab Çaparlı Cəmil Kərim oğluna**

Məktub-öhdəlik

Hörmətli Cəmil müəllim!

Siz bizdən rəhbərlik etdiyiniz Cəmiyyətin 31.12.2020-ci il tarixinə bitən il üzrə balans, mənfəət və zərər, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişikliklər barədə hesabatları üzrə auditor yoxlaması keçirməyi xahiş etmisiniz. Bu məktub əsasında auditin keçirilməsinə razılıq verdiyimizi və həmin tapşırığı qəbul etdiyimizi bildiririk.

Hazırkı audit maliyyə hesabatlarına dair rəyin bildirilməsi məqsədilə aparılacaqdır.

Audit prosesi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq aparılacaqdır. Standartlar audit prosesinin maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərin olub-olmadığını müəyyən etmək üçün əsaslı təminat əldə etmək məqsədilə planlaşdırılmasını və icrasını tələb edir. Bizim audit işimiz test əsasında yoxlamadan, hesablari və maliyyə hesabatlarını təmin edən sübutların əldə edilməsindən ibarət olacaqdır. Eyni zamanda, audite rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən uçot qaydalarının, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının qiymətləndirilməsi daxildir.

Müəyyən mühasibat və daxili nəzarət sisteminin məhdudiyyətləri ilə birlikdə, auditin test mahiyyəti və bir sıra digər daxili məhdudiyyətlərinin olması ilə əlaqədar əhəmiyyətli səhvlərin aşkar edilməməsi üzrə labüb risk mövcuddur. Nəzərinizə çatdırırıq ki, tələblərə cavab verən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının cavabdehliyi müəssisə rəhbərliyinin üzərinə düşür. Bura müvafiq mühasibat qeydlərinin saxlanması, uçot siyasetinin seçilməsi və tətbiqi və eləcə də müəssisə aktivlərinin qorunması daxildir.

Sizin işçi heyətinizlə əməkdaşlıq etməyə hazırlı və onların auditlə bağlı lazımlı olan bütün hesabatları, sənədləşmələri və sair məlumatı təmin edəcəklərinə inanırıq. İşin gedişində məlum ediləcək ödəniş haqqı tapşırıq üzrə təyin edilmiş fərdlər tərəfindən tələb edilən vaxt müddəti üstəgəl nağd pulla edilən müxtəlif növlü ödənişlərə əsaslanır və bağlanacaq müqavilə üzrə müəyyənləşdiriləcəkdir.

Hazırkı məktub ləğv edilməzsə, düzəlişlər aparılmazsa və ya başqası ilə əvəz edilməzsə gələcək illərdə etibarlı sayılır.

Maliyyə hesabatları auditinin təşkilinin sizin razılığınızca müvafiq olmasına təsdiq etmək üçün verilən məktuba əlavə edilən nüsxəni imzalamığınızı və geri qaytarmağınızı xahiş edirik.

“Cəfəroğlu Audit” MMC-nin direktoru

09 iyun 2021-ci il

Rzayev Tahir Cəfər oğlu

Məktub-öhdəliyin şərtləri ilə tanış oldum və razıyam:

“Titan D” MMC-nin direktoru

09 iyun 2021-ci il

Çaparlı Cəmil Kərim oğlu

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Titan D” MMC-nin (VÖEN 1700262831) rəhbərliyinə

Rəy

Biz “Titan D” MMC-nin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti, mənfəət və ya zərər və digər hesabatlarından, habelə uçot siyasetinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən izahədici qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditimizi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditü üçün auditorun məsuliyyəti” auditine aid olan etik normalara uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etika məsuliyyətlərimizi bu üçün yeterli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditindən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditü baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalasdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvler nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzareət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkden başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fealiyyətə aid olan məsələlər görə məsuliyyət daşıyır.

Iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzareətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvler nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik eldə etmek və rəyim daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zamanət vermir ki, əhəmiyyətli ya səhvler nəticəsində yaranı bilər və aydın da yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə təqdim edilmiş hesab edilir.

“Cəfəroğlu Audit” MMC-nin direktoru

01.03.2018-ci ii tarixli SA/396 nömrəli
İcazənin sahibi auditor

Bakı şəhəri, Azərbaycan
16 avqust 2021-ci il

Rzayev Tahir Cəfər oğlu

Rzayev Ramin Baxşəli oğlu

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

VÖEN: 1700262831

Yanvar - Dekabr 2020 il tarixinə

Müəssisə: "TİTAN D" MMC

Bölme/ maddə	AKTİVLƏR	Qeydlərə istinad	2020	manat 2019
I. Uzunmüddətli aktivlər				
10	Qeyri-maddi aktivlər			-
11	Torpaq, tikili və avadanlıqlar	6	767264	267127
12	Daşınmaz əmlaka investisiyalar		-	-
13	Bioloji aktivlər		-	-
14	Təbii sərvətlər		-	-
15	İştirak payı metodu il uçota alınmış investisiyalar		-	-
16	Taxirə salınmış vergi aktivləri		-	-
17	Uzunmüddətli debitor borcları		-	-
18	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri		-	-
19	Sair uzunmüddətli aktivlər		-	-
Cəmi uzunmüddətli aktivlər			767264,00	267127,00
II. Qısamüddətli aktivlər				
20	Ehtiyatlar			-
21	Qısamüddətli debitor borcları	7	2685217	1015000
22	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8	1000917	1507024
23	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri		-	-
24	Sair qısamüddətli aktivlər		-	-
Cəmi qısamüddətli aktivlər			3686134,00	2522024,00
Cəmi aktivlər			4453398,00	2789151,00
Bölme maddəsi	KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	Qeydlərə istinad	2020	2019
III. Kapital				
30	Ödənilmiş nominal (nizamname) kapital			-
31	Emissiya gəliri		-	-
32	Geri alınmış kapital (səhmlər)		-	-
33	Kapital ehtiyatları		-	-
34	Bölgüsürülənməmiş mənfeət (ödənilməmiş zərər)	9	1605330,00	1605330,00
Cəmi kapital			1605330,00	1605330,00
IV. Uzunmüddətli öhdəliklər				
40	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər			-
41	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		-	-
42	Taxirə salınmış vergi öhdəlikləri		-	-
43	Uzunmüddətli kreditor borcları		-	-
44	Sair uzunmüddətli öhdəliklər		-	-
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			-	-
V. Qısamüddətli öhdəliklər				
50	Qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər			-
51	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		-	-
52	Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		-	-
53	Qısamüddətli kreditor borcları		-	-
54	Sair qısamüddətli öhdəliklər	10	2848068	1183821
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər			0,00	0,00
Cəmi öhdəliklər			2848068,00	1183821,00
Cəmi kapital və öhdəliklər			2848068,00	1183821,00
			4453398,00	2789151,00

Rəhbər

C.K.Cəparlı
(imza) (a.s.a.a.)

Mühasib

R.T.Babayev
(imza) (a.s.a.a.)

MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA HESABAT

VÖEN: 1700262831

Yanvar - Dekabr 2020-ci il tarixinə

Müəssisə: "TİTAN D" MMC

Bölümə /maddə		Qeydlərə istinad	2020	2019 manat
60	Əsas əməliyyat gəliri	11	7 445 889,92	7419364
70	Satışın maya dəyəri	12	6 772 664,36	7171381,5
	Ümumi Mənfəət		673 225,56	247982,5
61	Sair əməliyyat gəlirləri	11	18 894,00	110646
71	Kommersiya xərcləri			
72	İnzibati xərclər	13	202 415,00	200930
73	Sair əməliyyat xərcləri	14	3 431,40	865,84
62 və 74	Fəaliyyətin dayandırılmasından			
	Əməliyyat mənfəəti (zərəri)	15	486 273,16	156832,66
63 və 75	Maliyyə mənfəəti (zərəri)			
81	Asılı və birgə müəssisələrin mənfəətlərində (zərərlərində) pay			
	Vergiqoyulmadan əvvəl mənfəət (zərər)		486 273,16	156832,66
90	Mənfəət vergisi	16	97254,63	31366,53
	Adi fəaliyyətdən mənfəət (zərər)			
64 və 76	Fövqəladə mənfəət (zərər)			
80	Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	17	389 018,53	125 466,13
	Bazis hər bir səhmin mənfəəti			
	Qatılmış hər bir səhmin mənfəəti			

Rəhbər

C.K.Çaparlı

(imza) (a.s.a.a.)

Mühasib

R.T.Babayev

(imza) (a.s.a.a.)

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

VÖEN: 1700262831

Yanvar - Dekabr 2020-cu il tarixinə

Müəssisə: "TİTAN D" MMC

	Qeydlər ə istinad	Ödənilmiş nizamnamə kapitalı	Emissiya gəliri	Geri alınmış kapital (səhmlər)	Bölgüsürül- məmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	CƏMI	manat
1/1/2020-ci il tarixinə qalıq					1 605 330,00		#####
Uçot siyasetində dəyişikliklər və ya əhəmiyyətli səhvlerlə bağlı düzəlislər							0
1/1/2020-ci il tarixinə düzəlislərdən sonra qalıq							0
Aktivlərin yenidən qiymətləndirilməsi							0
Məzənnə fərqləri							0
Mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınmamış gəlirlər və xərcələr							0
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)					97254,63		97254,63
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları							0
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölgüsürüləməsi (dividentlər)							0
Geri alınmış kapital (səhmlər) üzrə əməliyyatlar							0
Kapitalın maddələr arasında köçürülmələr							0,00
31/12/2020-ci il tarixinə qalıq					1702584,63		0,00
2020-ci il üzrə kapitalda dəyişikliklərin cəmi					1702584,63		1702584,63

Rəhbər :

C.K.Çaparlı
adı, soyadı

R.T.Babayev
adı, soyadı

Mühasib :

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

VÖEN: 1700262831

Yanvar - Dekabr 2020 il tarixinə

Müəssisə: "TİTAN D" MMC

		Qeydlərə istinad	Hesabat dövrü üzrə	Əvvəlki dövr üzrə	manat
1	Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti				
	Hesabat dövründə xalis mənfəət və ya zərər		389 018,53	125 466,13	
	Aşağıdakı maddələr üzrə düzəlişlər:				
	azlıq təşkil edən mülkiyyətçilərin payı				
	mənfəət vergisi üzrə xərclər				
	amortizasiya xərcləri				
	investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar zərər (mənfəət)		66588,00	83303	
	maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətə aid olan digər xərclər (gəlirlər)				
	Məzənnə fərqi üzrə xərclər (gəlirlər)				
	Faiz xərcləri (gəlirləri)				
	Şübhəli debitor borcları üzrə xərclər				
	İddia müddəti ötmüş kreditor borclar üzrə gəlirlər				
	Sair qeyri-pul əməliyyatları üzrə xərclər (gəlirlər)				
2	Dövriyyə kapitalındaki dəyişikliklərə qədər əməliyyat fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitləri		455 606,53	179474,128	-29295
	Aşağıdakı maddələr üzrə baş verən dəyişikliklər:				
	Ehtiyatların azalması (artması)				
	əməliyyat debitor borclarının azalması (artması)		1 670 217,00	-886363	
	sair qısamüddətli aktivlərin azalması (artması)			-208	
	vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklərin artması (azalması)			72739	
	əməliyyat kreditor borclarının artması (azalması)			-1664247	259906
	Sair qısamüddətli öhdəliklərin artması (azalması)				
	Ödənilmiş (qaytarılmış) mənfəət vergisi			-89859,63	-31366,53
	Ödənilmiş faizlər				
	Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin daxilolmaları və xaric olmaları				389586
3	Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti				
4	İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri		371 716,90	-16232,402	
	Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin satışından əldə olunan pul vəsaitlərinin daxilolmaları				
	Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaric olmaları			-577 823,00	-18500
	digər müəssisələrin pay və ya borc alətlərinin və birgə müəssisədə iştirak paylarının satılmasından yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları (pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kimi nəzərə alınan və sazişlərin bağlanılması və ya ticarət məqsədləri üçün nəzərdə tutulmuş alətlər üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları istisna olmaqla);				
	digər müəssisələrin pay və ya borc alətlərinin və birgə müəssisədə iştirak paylarının əldə edilməsi üçün ödənilən pul vəsaitlərinin xaric olmaları (pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kimi nəzərə alınan və sazişlərin bağlanılması və ya ticarət məqsədləri üçün nəzərdə tutulmuş alətlər üzrə pul vəsaitlərinin xaric olmaları istisna olmaqla);				
	digər tərəflərə verilmiş borcların qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları;				

	digər tərəflərə verilmiş borclara görə pul vəsaitlərinin xaricilmaları;			
	fıuçers, forward, opson və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları;			
	fıuçers, forward, opson və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri;			
	İnvestisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricilmaları.			
5	İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		-577 823,00	-18500
6	Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti səhmlərin və digər kapital alətlərin buraxılması nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları müəssisənin öz səhmlərinin əldə edilməsi və ya yenidən alınması nəticəsində pul vəsaitlərinin xaricilmaları təminatsız istiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov kağızlarının buraxılmasından və digər qısamüddətli və uzunmüddətli borcların alınmasına görə pul vəsaitlərinin daxilolmaları. borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricilmaları məqsədli maliyyələşdirmə şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları məqsədli maliyyələşdirmə şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricilmaları maliyyə icarəsi müqavilələrinin şərtlərinə əsasən əsas məbləğlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricilmaları dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin xaricilmaları faizlər şəklində pul vəsaitlərinin xaricilmaları Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricilmaları		-300000	
7	Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		-300 000,00	0
8	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması) Pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin hərəkəti		-506 106,10	-34732,402
9	bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği il ərzində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması) xarici valyutaların məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri		1507024	1541756
10	bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan qalığı		1 000 917	1507023,598

Rəhbər

C.K.Çaparlı
(a.s.a.a.)

Bas mühasib

R.T.Babayev
(a.s.a.a.)

Maliyyə hesabatlarına şərhlər və qeydlər.

1. Giriş

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2020-ci ildə tamamlanan il üzrə Kommersiya Təşkilatları Üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına (KTÜMMUS) uyğun olaraq “*Titan D*” **Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti** üçün tərtib edilmişdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir.

Cəmiyyət haqqında ümumi məlumat.

“*Titan D*” **Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti** 03.03.2003-cü ildə Çaparlı Cəmil Kərim təsisçi-fiziki şəxs tərəfindən yaradılmışdır.

Hüquqi şəxs Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 30.04.2007-ci il tarixli Fərmanına əsasən “bir pəncərə” prinsipi ilə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi yanında Bakı şəhər Vergilər Departamentinin Kommersiya Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı İdarəsində 30.04.2007-ci il tarixdə qeydiyyata alınaraq ona 1700262831 nömrəli Vergi Ödəyicisinin Eyniləşdirmə Nömrəsi (VÖEN) verilmişdir.

Cəmiyyət öz nizamnaməsinə uyğun olaraq Təhlükəsizlik fəaliyyəti ilə məşqul olmaqla yanaşı qanunvericiliklə qadağan edilməyən digər fəaliyyət növləri ilə məşqul olmaqdır.

1.1. Cəmiyyətin hüquqi ünvani

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri , AZ1000, H.Hacıyev 3 , m3

1.2. Cəmiyyətin hüquqi ünvani

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri , Babək prospekti 10/11, Babək plaza 5-ci mərtəbə

1.3. Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan qlobal maliyyə böhranı Azərbaycana da öz təsirini göstərməkdədir. Kommersiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyaları, eləcə də onların Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial siğorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi inkişafın gələcək perspektivləri hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul islahatlarının səmərəliliyindən, eləcə də vergi, sosial siğorta, hüquq, normativ və siyasi sistemin inkişafından xeyli dərəcədə asılıdır.

3. Uçot siyasetinin təqdimatı

Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirlər, göstərilən uçot siyaseti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

3.1. Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

“Titan D” MMC mühasibat uçotunu Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun qaydada aparır. Bu maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikasının mühasibat uçotu haqqında qanunvericilik aktları əsasında hazırlanmış və KTÜMMUS-na uyğunlaşdırılmışdır. Bu düzəlişlərə əsas əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirən yenidən təsnifləşdirmələr, o cümlədən bəzi aktiv və öhdəliklərin yenidən təsnifləşdirilməsi daxildir. Bu maliyyə hesabatlarında, aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının KTÜMMUS-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, Cəmiyyətin uçot siyasetinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələri açıqlasın.

3.2. Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülülməsi üçün istifadə olunur. Bu Cəmiyyətin yerli valyutası olan Azərbaycan manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar onların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevriləməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasıdan yaranan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdir, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayıda əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nəğd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərcləri, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

- Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;
- Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən inzibati bina və ofis sahələri daxildir. Hesabat dövrünün sonuna torpaq və binalar

bazar qiymətlərinə müvafiq surətdə ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirilməmişdir.

Ədalətli dəyər – yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmış və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidənqiymətləndirmə tarixinə yığılmış istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidənqiymətləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərlə amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Cəmiyyətə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilinsin. Qalan dütün cari təmir və istismar xəcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

Torpaq və binaların yenidənqiymətləndirilməsi üzrə balans dəyərinin artması kapitalın tərkibində sair ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir. Balans dəyərinin həmin aktiv üzrə əvvəlki yenidənqiymətləndirmə artımı həddləri daxilində azalması birbaşa kapitalın tərkibində ədalətli dəyər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir; balans dəyərinin qalan bütün azalmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Hər il aktivin yenidənqiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları (amortizasiya ayırmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları arasındakı fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından “Bölüşdürülməmiş mənfəət” hesabına keçirilir.

3.4. Amortizasiya

Torpaq üzrə amortizasiya ayırmaları hesablanmır.

Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərinə və ya yenidənqiymətləndirilmiş dəyərinə vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

- Binalar – 40 il və ya illik 7%
- Maşın və avadanlıqlar – 5 il və ya illik 25%
- İT avadanlıqları – 5 il və ya illik 25%
- Nəqliyyat vasitələri – 5 il və ya illik 25%
- Mebel və təsərrüfat inventarları – 5 il və ya illik 20%
- Sair əsas vəsaitlər – 5 il və ya illik 20%

Aktivlərin ləğvedilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaric olmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərinin müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalardan mənfəət və zərərlər mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər - fiziki əsası olmayan, lakin sahibkarın imtiyazi və hüququ əsasında dəyər yaranan dövriyyədən kənar aktivlərdir. Cəmiyyətin qeyri-maddi aktivləri olmamışdır.

3.6. Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyərinin olmamasını göstərisə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- (a) Aktivlərin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyər;
- (b) Istifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürələr.

3.7. İvestisiyalar

Cəmiyyət özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

- Ədalətli dəyərin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
- Borc vəsaitləri və debitor borcları,
- İvestisiyalar;
- Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri.

Təsnifləşdirmə investisiyaların hansı məqsədlə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik investisiyaların təsnifləşdirilməsini onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixinə onları yenidən nəzərdən keçirir.

(a) Ədalətli dəyərin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Törəmə maliyyə alətləri də həmçinin satış üçün nəzərdə tutulmuş hesab edilirlər ki, onlar hedcinqəşdirmə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşlarsa və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qısamüddətli aktivlər kimi təsnifləşdirilirlər.

(b) Borc vəsaitləri və debitor borcları

Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Cəmiyyət debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühasibat balansında "Debitor borcları" maddəsinin tərkibində əks etdirilmişlər.

(c) Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan elə qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Cəmiyyətin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Cəmiyyətin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyası olmamışdır.

(d) Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri

mühasibat balansının tətib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövriyyə aktivlərinə aid edilirlər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində eks etdirilirlər.

3.8. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar faktiki maya dəyəri ilə eks etdirilir. Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FIFO metodu) hesablanır. Maya dəyərinə material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axınının hedcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfəət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

3.9. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə eks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervləri) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Cəmiyyət tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yiğilması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünksüzdür. Ehtiyatların (rezervlərin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyər arasındakı fərqlidir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda eks etdirilir.

3.10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nəğd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cuzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nəğd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksək likvidli investisiyalar eks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər maddəsi üzrə eks etdirilir.

3.11. Təsisçi kapital

Təsisçi payı kapital kimi təsnifləşdirilir.

3.12. Kreditlər bə borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır.

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödənmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi eks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiyon kimi mənfəət vergisi effekti çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətinədək ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüquq olaması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.13. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirəsalınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifdə edilməklə tam həcmdə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxırsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

3.14. Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Ətraf mühitin bərpa olunmasına, restrukturizasiyaya və məhkəmə çəkişmələrinə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

- Cəmiyyət keşmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə ənənəvi öhdəliklər qəbul etmişdir;
- Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin səhmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axını labüddür;
- Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablanır.

Restrukturizasiya xərcləri üzrə ehtiyatlara icarə müqavilələrinin vaxtından əvvəl ləğv edilməsinə görə cərimə sanksiyaları və işçilərə ödənilən işdən çıxma müavinətləri daxildir. Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılmır.

3.15. Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmindən sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(b) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri faktiki əldə edildiyi dövrədə gəlir kimi tanınır.

(c) Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

3.16. İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındaki icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.17. Dividendlərin verilməsi

Cəmiyyətin təsisçilərinə dividendlər maliyyə hesabatlarında öhdəlik kimi o dövrde tanınır ki, həmin dövrde Cəmiyyətin təsisçiləri tərəfindən təsdiq edilmişdir (qərar qəbul edilmişdir).

Hesabat dövründə Cəmiyyətin təsisçilərinə dividendlər elan edilməmiş və ödənilməmişdir.

4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

4.1. Maliyyə riskərinin faktorları

Cəmiyyətin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyillidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsiri riski və qiymət riski daxil olmaqla); kredit riski; likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına təsiri riski. Cəmiyyətin risklərin idarə olunması üzrə programı, maliyyə risklərinin qabaqcadan müəyyən edilə bilinməməsi amilinə cəmləşdirilmişdir (fokusuna yığılmışdır) və Cəmiyyətin fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinə potensial əlverişsiz təsirinin minimallaşdırılmasına yönəldilmişdir. Cəmiyyət müəyyən risklərin hedcinqləşdirilməsi üçün törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edir.

(a) Bazar riski

(i) Valyuta riski

Cəmiyyət beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malikdir və ona görə də, xarici valyuta kurslarının (əsasən, ABŞ dolları, avro, Rus rublu və s.) dəyişməsindən valyuta risklərinə meyillidir. Gələcək kommersiya sövdələşmələri, tanınmış aktivlər və öhdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto-investisiyalara münasibətdə mübadilə kurslarının dəyişməsi riski mövcuddur.

(ii) Qiymət riski

Cəmiyyət göstərdiyi xidmətlər üzrə qiymət riskinə mübtəla deyildir. Analoji xidmətlər bazarında faktiki rəqabətin olmaması buna əsas verir.

(b) Kredit riski

Cəmiyyət əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Törəmə alətlərlə sövdələşmələr və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları ilə aparılır. Cəmiyyət tərəfindən heç bir istisnaya yol vermədən bütün maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdırın prosedurlar işlənmişdir.

(c) Likvidlik riski

Likvidlik riskinin ehtiyatlıqla idarə edilməsi pul vəsaitləri və dövriyyədə olan qiymətli kağızların kifayət qədər həcmnin saxlanması, açılmış kredit xəttləri vasitəsilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxı biləcək disbalans hallarında operativ idarətmə imkanlarını nəzərdə tutur.

(d) Faiz dərəcəsinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına və ədalətli dəyərə təsiri riski

Cəmiyyət faiz gəliri gətirən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə malik olduğundan, mənfəət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılıdır.

4.2. Törəmə maliyyə alətləri və hedcinq əməliyyatları

Törəmə maliyyə alətləri müvafiq sövdələşmələrin (kontraktların) bağlanma tarixinə ilkin balans dəyəri ilə uçota alınır: sonradan ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirmə tələb edilir. Bu qaydada müəyyən edilmiş gəlirlər və zərərlər maliyyə alətlərinin hedcinq aləti kimi təsnifləşdirilməsindən asılıdır.

(a) Ədalətli dəyərin hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda hedcinqləşmə riskinə aid olan hedcinqləşdirilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi ilə birliklə eks etdirilir.

(b) Pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsinin effektiv hissəsi kapitalın tərkibində tanınır (bu dəyişmənin effektiv olmayan hissəsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda eks etdirilir).

(c) Xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu tətbiq edilməyən törəmə alətlər

Bir sıra maliyyə alətləri xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu qaydalarına aid edilmir. Hedcinqləşdirmə əməliyyataları tətbiq edilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi birbaşa mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda eks etdirilir.

5. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri

Cəmiyyət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda eks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında eks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və daxildir:

5.1. Müştəri debtor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmin və həqiqi zərərlər arasındaki hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

5.2. Binaların yenidən qiymətləndirilməsi

Cəmiyyətin balansında olan daşınmaz əmlak üçün yenidən qiymətləndirilmə aparılmamışdır.

5.3. Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial sigorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə məruz qalır.

6. Əsas vəsaitlər

	Binalar	Maşın və avadanlıq	Nəqliyyat vasitələri	Digər əsas vəsaitlər	Cəmi
01 yanvar 2020-ci il tarixinə ilkin dəyər					
Yığılmış amortizasiya					
01 yanvar 2020-ci il tarixinə balans dəyəri		74626.00	192501.00		267127.00
Daxilolmalar	402492.00	11935.00	13396.00	150000.0	577823.00
Xaricollmalar					
Amortizasiya ayırmaları	9391.00	15170.00	48125.00	5000.00	77686.00
Xaricollmalar üzrə yığılmış amortizasiya					
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	393101.00	71391.00	157772.00	145000.0	767264.00

~~İşlətən Mərkəzindən Əməkdaşlıq və Sənaye işlərindən~~

---

7. Debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərin qısamüddətli debitor borcları
Büdcəyə qısamüddətli debitor borcları
Müxtəlif debitor və kreditorlarla hesablaşmalar üzrə debitor borcları
Təhtəlhesab şəxslərin debitor borcları
Malsatan və podratçılara debitor borcları
Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna
Cəmi:

	2020	2019
	2685217.00	1015000.00
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	2685217.00	1015000.00

8. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Bank hesablarında pul vəsaitlərindən:
• Milli valyutada bank hesabları
• Xarici valyutalarda bank hesabları
• Depozit hesabı

	2020	2019
	1000917.00	1507024.00
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____

9. Böülüsdürülməmiş Mənfəət(Zərər)

Böülüsdürülməmiş Mənfəət (ödənilməmiş zərər)

	2020	2019
	1605330.00	1605330.00
	_____	_____

10. Qısamüddətli kreditor borcları

Malgöndərən və podratçılara qısamüddətli kreditor borcları
İşçi heyətinə qısamüddətli kreditor borcları
Müxtəlif debitor və kreditorlarla hesablaşmalar üzrə kreditor borcları
Təsisçilərə qısamüddətli kreditor borcları
İcarə üzrə qısamüddətli kreditor borclar
Cəmi:

	2020	2019
	2848068.00	1183521.00
	_____	_____
	_____	_____
	2848068.00	1183521.00

11. Satış

Əsas fəaliyyət üzrə gəlirlər
Sair fəaliyyətdən gəlir
Cəmi gəlirlər

	2020	2019
	7445889.92	7419364.00
	18894.00	_____
	7464783.92	7419364.00
	_____	_____

12. Satışın maya dəyərinin elementləri

Satışın maya dəyəri
Cəmi:

	2020	2019
	6772664.36	7171381.50
	6772664.36	7171381.50

Mərkəzi Mədəniyyət və Təsərrüfat Nazirliyinin Sənədi və Gəvənlilik

Əmək haqqı	4694580,00
Sosial siğorta haqqı	1043325,00
Mallar	10494,00
Ezamiyyə	1602,00
İcarə haqqı	38985,00
Enerji xərcləri	252,47
Qaz xərcləri	231,37
Yanacaq xərci	52189,00
Su və kanalizasiya xərcləri	209,52
Nəqliyyat xərcləri	116926,00
Mühaizə xərcləri	298533,00
Sair xərclər	443049,00
Təmir xərcləri	5700,00
Amortizasiya	66588,00

13. İnzibati xərclər

İnzibati xərclər Cəmi:	2020	2019
	202415.00	200930.00
	202415.00	200930.00

Rabitə xərcləri	13331.00
Bank xidməti xərcləri	37174.00
Icbari siğorta	151910.00

14. Sair əməliyyat xərcləri

Sair əməliyyat xərcləri Cəmi gəlirlər	2020	2019
	3431.40	865.84
Mənfi məzənnə fərqi	0.00	
Əlavə hesablanmış vergilər	3431.40	865.84

15. Əməliyyat Mənfəəti (Zərəri)

Ümumi Mənfəət (Zərər)	2020	2019
	486273.16	156832.66

16. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

Cari mənfəət vergisi xərci Təxirə salınmış vergi xərci	2020	2019
	97254.63	31366.53

KTÜMMUS-na və Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındaki fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması çərçivəsində aktiv və passivlərin balans dəyəri arasında müvəqqəti zaman fərqləri əmələ gəlir. Bu müvəqqəti zaman fərqləri üzrə dövriyyələrin vergi təsiri cari ilin sonuna mövcud olmuş mənfəət vergisi dərəcəsində 20% (2019-ci il- 20%) qeydə alınır. Hazırkı maliyyə hesabatlarında təxirə salınmış vergi aktivləri və ya öhdəlikləri hesablanmamış və nəzərə alınmamışdır.

İşlək hesabın tərtibatı və hesablaşdırılması haqqında Sənəd

17. Cəmiyyət hesabat ilini mənfəətlə başa vurmaştur.

18. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

19. Risklərin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir. Cəmiyyətin pul depozitləri mötəbər maliyyə idarələrində yerləşdirilmişdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərilə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyətin bir çox borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli maraq xərcləri sığortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, maraq normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşıdır.

20. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir edə biləcək hadisələr baş verməmişdir.

Cəmiyyətin direktoru:

T. Rzayev

Auditor:

R.Rzayev

